

W. Chudziak, P. Gurtowski, M. Grupa

Gawłowice, st. 1, gm. Radzyń
Chełmiński, woj. toruńskie, AZP
32-46/1

Informator Archeologiczny : badania 25, 142

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dudka, st. 1
gm. Wydminy, woj. suwalskie
AZP 20-75/—

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Epoki Kamienia w Warszawie

Badania prowadził dr Witold Gumiński przy współudziale mgr. Jana Fiedorczyka. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Suwałkach i Instytut Historii Kultury Materialnej PAN. Szósty sezon badań. Osadnictwo: mezolit, paraneolityczna kultura Zedmar, późny neolit.

Badaniami objęto obszar 45 m², poszerzając wykop III od strony południowej i zachodniej. W części obejmującej wyplaszczanie wyspy przeważały ślady osadnictwa późnoneolitycznego. W górnej warstwie torfu czarnego, spiaszczonego, z występującymi tu kamieniami i pakietami gliny, znajdowano kości zwierzęce, ceramikę z domieszką kamiennego tłucznia, często ornamentowaną sznurem, a z krzemieni charakterystyczne były łuszczone i grociki powierzchniowo retuszowane. W przebadanej połowie niewielkiej, nieckowatej jamy znaleziono jedynie fragm. kości, ceramiki i krzemienne odłupki.

W samej brzeźnej partii wyspy, pod czarnym torfem, w silnie spiaszczonym czarnoszarym torfie znaleziono kilka ludzkich kości długich i kalotę czaszki, pochodzące od różnych osobników. Przeważa tam ceramika typu Zedmar z domieszkami organicznymi lub kamienno-roślinnymi, a znaczną część szczątków kostnych stanowią kości ryb. Znaleziono też fragm. ozdoby bursztynowej oraz parę wyrobów kościanych, wśród których na uwagę zasługuje siekierka z poroża jelenia. Niżej, pod niemal jałowym piaskiem, zaczynają się przewarstwienia żwirów, piasków i brunatnych torfów, będące sedimentami późnobrealnych lagun. W nich znaleziono dużą kość zwierzęcą i krzemienno-odłupek.

W dolnej części wykopu, obejmującej litoral jeziorzyska, eksplorowano warstwy w następującym układzie stratygraficznym: pod darnią, w torfie czarnym, a następnie w torfie brunatnym, sypkim występowała ceramika późnoneolityczna. Niżej, w torfie czarnobrunatnym, gruzełkowym znajdowano ceramikę typu Zedmar, a z krzemieni uwagę zwraca mikrolityczny półtyłczak. Ceramikę z domieszką organiczną znaleziono również w następnej warstwie — torfie brunatnym, słabo rozłożonym, datowanym na późny okres atlantycki. Niżej leżący torf sapropelowy zawierał dużo drewna — gałęzi i patyków, a jedynymi zabytkami były 2 odłupki, mikrolityczny wiór, duża kość zwierzęca i kij z opalonym końcem. W kolejnej warstwie — torfie detrytusowym prócz drewna występowało dużo węgla drzewnych i łupin orzechów laskowych. Odkryto tu kilka szczególnych zabytków: z poroża — odcięte ostrze toporka i wąską siekierkę, a z drewna — pierścieniowaty pławik do sieci, harpun z jednym zadziorem oraz pręt z opalonym ostrzem i podłużną szczeliną. Pod detrytusem, w warstwie piasku ze żwirem znaleziono masywną kość długą i krzemienno-odłupek.

Gawłowice, st. 1
gm. Radzyń Chełmiński, woj. toruńskie
AZP 32-46/1

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika
 Instytut Archeologii i Etnologii w Toruniu

Badania prowadzili W. Chudziak, P. Gurtowski, M. Grupa. Grodzisko wczesnośredniowieczne (XI-XII w.).

*Literatura: *Wczesnośredniowieczne grodziska...*, s. 49-53.